

enXARXA'T

REVISTA DE LA XARXA DE DINAMITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE LA UB

13

Desembre de 2008
Difusió gratuïta

**Experiències de professors
que han adoptat el català**

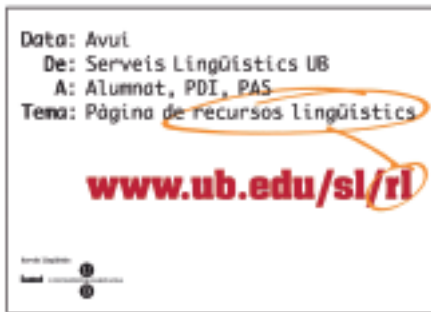
VIII Premi Arrelats i III de Poesia

Decàleg «Sigues lingüísticament sostenible»

Pàgina de recursos lingüístics multilingües dels SL (www.ub.edu/sl/rl/)

En una nova pàgina web, els Serveis Lingüístics posen a la vostra disposició un seguit de recursos lingüístics en línia útils per a la millora de la qualitat lingüística dels vostres textos.

En aquesta pàgina hi ha, d'una banda, recursos ja existents: el CUB, en què podeu trobar models de documents, resolució de dubtes puntuals, etc.; la UBTerm, que és la base de dades terminològica de la UB; el traductor automàtic *Internostrum català↔castellà*, etc.

De l'altra, en aquesta pàgina s'hi han afegit recursos nous: un verificador ortogràfic per al Word (que complementa molt el diccionari d'aquest tractament de textos i que aviat estarà disponible per a OpenOffice), un potent gestor de consultes lingüístiques i terminològiques (*Sens Dubte*),

multicercadors per a la recerca puntual de paraules o expressions, un assistent per a la correcció de textos, etc.

Vint anys de serveis lingüístics

Aquesta és la petita crònica de la Jornada del vintè aniversari dels Serveis Lingüístics que, sota el títol "Passat, present i futur", va tenir lloc a la Universitat de Barcelona el 3 d'octubre passat. Va ser un espai de celebració i retrobament amb antics col·laboradors del que llavors era Servei de Llengua Catalana, i alhora un temps de reflexió per encarar la nostra funció en el futur més immediat, que ha de conjuminar la millora de l'ús del català en la docència amb la necessària planificació multilingüe derivada de l'espai europeu d'educació superior. A més de la conferència central de Jordi Matas, VREPL, sobre *Balanç i reptes de la política lingüística universitària*, s'hi van presentar recursos lingüístics d'assessorament, de dinamització i de formació, a càrrec de Marta Juncadella, Montserrat Lleopart i Joan Ramon Berengueras. Igualment, dues taules rodones van emmarcar les relacions entre els serveis lingüístics del sistema universitari català, la relació amb l'Administració i, en clau interna, la política lingüística dels centres de la UB, a través de la Xarxa de Dinamització Lingüística.

La Jornada va estar oberta als estudiants perquè volíem fer-los conèixer a ells, com a futurs professionals, les diferents sortides que tenen ara com ara al seu abast i que probablement són tan conegudes com la docència o la correcció editorial; és per això que més de vint professionals, que treballen amb els Serveis o hi col·laboren, ens van explicar en flaixos de cinc minuts la seva trajectòria professional de manera ben vital i directa; des de persones que fan terminologia a través del teletreball, fins a localitzadors, editors científics o conductors de tallers de lectura fàcil. Havíem pensat que podia ser una manera molt bona d'acostar a l'alumnat les possibilitats i els matisos de la nostra feina quotidiana; doncs bé, les expectatives es van complir i la majoria de les persones assistents van valorar molt i molt aquestes intervencions.

Premi de Comunicació Científica «Joan Lluís Vives»

El Premi de Comunicació Científica «Joan Lluís Vives» s'adreça a estudiants amb tesi doctoral inscrita i sense defensar públicament.

Per participar-hi, cal presentar un article periodístic escrit en català, original, inèdit i no premiat en altres concursos.

L'objectiu del premi és fomentar les habilitats comunicatives dels estudiants de doctorat.

Tota la informació a: <http://www.vives.org/pcc/>

FONDÀRIA

- 4 Parlar per comprendre
Luz Muñoz
- 5 Aprendre la llengua: la millor de les claus
Elena Chekmeneva
- 6 La meva trobada amb el català: secret,
sorpresa i tresor
José Vicente Pestana
- 8 Sortides professionals en l'àmbit de la llengua
Conxa Planas
- 10 La por i la hipocresia en l'impuls de la política
lingüística universitària
Jordi Matas

OPINIÓ

- 12 Luxemburg: un barri barceloní
Marçal Girbau

SEPARATA

- 13 Decàleg «Sigues lingüísticament sostenible»
Serveis Lingüístics Universitaris i Grup d'Estudi de
Llengües Amenaçades
- 17 VIII Premi Arrelats de narrativa breu
Eva Gomàriz
- 21 III Premi Universitari de Poesia
Rubèn Mettini, Irene Tarrés

L'ALTRA VIDA DE L'ESTUDIANT

- 23 L'Escola d'Empresarials
Jordi Bermejo

L'ENTREVISTA

- 28 Quatre paraules amb... Jesús Tuson
Marçal Girbau, Xavier Morales

FORA D'HORES

- 24 Zona de cursos
El català es vesteix d'estiu.
Elisabet Vilalta
- 25 Zona d'emergències culturals
Naturalesa còmica.
Gerard Corriols

Els continguts d'ENXARXA'T estan subjectes a la llicència de Creative Commons Reconeixement-NoComercial-Compartir Igual. Les condicions de la llicència es troben a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es>.

Consell de Redacció (Xarxa de Dinamització Lingüística de la UB): Jordi Bermejo, Josep Cara, Georgina Castellà, Marçal Girbau, Montserrat Lleopart, Jordi Matas, Xavier Mola, Xavier Morales, Conxa Planas, Lourdes Rodríguez, Sara Ruiz.

Coordinació: Josep Cara.

Col·laboradors d'aquest número: Carme Armentano, Joan Ramon Berengueras, Jordi Bermejo, Josep Cara, Elena Chekmeneva, Gerard Corriols, António Garcia, Marçal Girbau, Eva Gomàriz, Francesc González, Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades, Marta Juncadella, Montserrat Lleopart, Jordi Matas, Rubèn Mettini, Xavier Morales, Luz Muñoz, Jaume Palau, José Vicente Pestana, Conxa Planas, Irene Tarrés, Elisabet Vilalta.

Revisió lingüística: l'Apòstrof, SCCL.

Edita: Serveis Lingüístics de la UB.

Disseny de la capçalera: Laura Velasco.

Obra de la portada: Rubèn Mettini.

Disseny, edició i maquetació: l'Apòstrof, SCCL.

Versió digital: <http://www.ub.edu/enxarxat>.

Imprimeix: Gramagraf SCCL.

DL: B-22352-02.

ENXARXA'T té una periodicitat semestral. Els articles de la revista ENXARXA'T reflecteixen exclusivament l'opinió de qui els signa. Per participar en el proper número o publicar una carta d'opinió, escriu-nos a enxarxat@ub.edu.

Amb el suport tècnic dels Serveis Lingüístics de la UB.

Amb la col·laboració del Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística i del Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya.

Experiències d'adopció

ENXARXAT
4 núm. 13

Parlar per comprendre

El català ha estat el principal vincle de coneixement i d'afecte amb aquest país, al qual visc des de fa gairebé cinc anys. Vaig arribar a Barcelona un 1 de novembre, dia de Tots Sants o, a Mèxic, que és d'on vinc, dia de Morts. És un dia que al meu país se celebra amb molt de color, flors, xocolata i menjar als cementiris. Per a mi és una data especial; aquest dia canviava de vida, tot i que evidentment encara no sabia com seria la meva relació amb aquest territori on es parlava una llengua que fins llavors desconeixia. Va ser una entranyable sorpresa descobrir una llengua propera, però al mateix temps complexa i plena de nous significants.

Aviat em vaig adonar que si volia entendre i viure amb profunditat aquesta nova realitat havia de parlar i entendre el català. Per a mi no seria el mateix viure a Catalunya sense conèixer substantius com ara *pipiripip*, *enxaneta*, *socarrat* o expressions que al meu país no es fan servir, com ara *estar la mar de bé*. Va ser la relació que vaig teixir amb la gent la que em va decidir a adoptar el català no com una llengua estrangera més, sinó com a llengua pròpia. Això deu ser així perquè el català em va arribar per un vessant més personal que no pas idiomes com l'anglès o el francès, que vaig estudiar per obtenir el títol de llicenciatura.

Actualment, faig servir el català a casa meva, amb els meus amics i a la feina. A vegades em trobo en la situació de parlar amb gent d'aquí i ser jo qui introdueix el català, i això comporta diverses reaccions. La majoria són positives, però algunes altres més aviat qüestionen aquesta opció de canviar al català, ja que la meua llengua materna és el castellà, que aquí també es parla, com si hagués de ser una qüestió de comoditat. Per a mi no és una qüestió de comoditat, sinó una oportunitat d'enriquir la meua experiència com a persona i com a professional.

A la Universitat, la relació que comporta més desafiaments és l'ús del català amb els alumnes. Per una banda, hi ha molts alumnes que quan m'identifiquen com a llatinoamericana canvien automàticament al castellà, i sóc jo mateixa qui els ha de demanar que em parlin en català, i per l'altra hi ha els alumnes estrangers. D'aquests, pocs parlen català, i en general em trobo amb la pressió de canviar amb ells al castellà. La meua intenció és viure a Catalunya parlant català amb tota normalitat i no com una excepció.

Luz Muñoz Márquez

Departament de Dret Constitucional i Ciència Política

El 24 d'abril de 2008 la Xarxa de Dinamització Lingüística de la UB, en el marc de la quarta edició de la Primavera de la Llengua, va organitzar una jornada lúdica orientada a sensibilitzar l'alumnat sobre la importància de l'ús del català a les universitats. El programa d'actes també contenia una tertúlia moderada per Carme Junyent a l'entorn de les experiències de professors que, procedents de llocs diferents de món, s'han incorporat des de fa un temps a la nostra Universitat.

Ara recollim algunes d'aquelles aportacions en què els professors ens expliquen, amb estils ben diferents, com i per què han adoptat el català: impressions personals, reaccions dels companys de departament i de l'alumnat, i com han viscut l'aprenentatge d'una llengua nova.

Aprender la llengua: la millor de les claus

“Aprender la llengua —la gramàtica, l'estructura lèxica i conceptual— és la millor de les claus per obrir les portes de les complexes relacions jeràrquiques entre les coses, les persones, i les persones i les coses”. Són les paraules del llibre de Sebastià Serrano *Els secrets de la felicitat*. M'agrada molt aquesta frase perquè precisament així vaig obrir-me Catalunya, mitjançant l'aprenentatge del català.

Moltes vegades pensem en els camins alternatius del destí que podem prendre durant la nostra vida. Però, en general, en prenem un o altre a l'atzar. Les preguntes que apareixen després són del tipus: “Què hauria passat si hagués fet això o així?” Ara no m'imagino la meua vida sense aquests anys que visc a Catalunya i tampoc sé com podria ser la meua vida o jo si no hagués vingut aquí.

Vaig arribar a Catalunya fa quatre anys per fer la tesi doctoral. Ja sabia que s'hi parlava un altre idioma, me'n vaig fer la idea a les classes del castellà al meu col·legi a Sant Petersburg i després fent el curs de castellà al Servei Lingüístic de la Universitat Estatal de Sant Petersburg. Però no m'imaginava que era una altra cultura, una llengua tan diferent i que la gent estava tan orgullosa i enamorada del seu país.

La veritat és que al principi no entenia res quan la gent al Departament parlava en català. Això va ser el primer

impuls per començar-ne el curs inicial. Han passat quatre anys i ara estic començant el curs del nivell D. Aquest període em va canviar la vida. Mentre aprenia a viure, aprofundia en la llengua catalana, la qual va esdevenir una clau per obrir-me moltes portes. Amb els pronoms febles, accents oberts i tancats entraven en el cap els nous noms, la història, les tradicions.

És curiós que tingui la meua primera experiència docent feta en castellà i en català. De vegades passa que la gent, en escoltar-me l'accent estranger, automàticament canvia l'idioma per castellà. És l'única cosa que no entenc: si els catalans volen el reconeixement de la seva llengua, per què s'adapten als estrangers? No vull dir que tots siguin així, però en moltes ocasions em passa que al final s'ha de seguir la conversa en castellà o haig d'insistir responent en català. Estic molt agraïda als meus companys del grup i a molta gent al Departament de Química Analítica que no ho fan, que em donen suport i m'animen en l'aprenentatge del català i, consegüentment, en l'adaptació a la societat.

Elena Chekmeneva
Departament de Química Analítica

La meva trobada amb el català: secret, sorpresa i tresor

ENXARXAT
6 núm. 13

I

Com a descendent d'una espanyola i d'un portuguès, i havent crescut en un barri de Caracas on pràcticament tothom era fill d'immigrants europeus, la diversitat lingüística i la barreja de costums no eren gens estranyes; això era evident, per exemple, a les festes de final de curs que es feien a l'escola, quan cadascú portava alguna cosa de menjar feta per la seva mare.

Tot i així, haig de dir que la llengua catalana era una mena de misteri. El meu avi naixé a Barcelona, però l'àvia havia prohibit parlar en català; ella era “del barrio de Chamberí, uno de los más castizos de Madrid” —com tant li agradava dir. Només havia sobreviscut l'expressió “escolta noi”, dita dues o tres vegades per la meva mare, paraules les quals s'afegiren a una experiència familiar d'amors intensos i furtius que sempre queden al descobert —sobretot per la meva curiositat, que no baixava la guàrdia.

Un 1 de gener —possiblement de 1978— fui testimoni d'un secret entre l'avi i la meva futura padrina de confirmació —la Dorita, que ara viu a Fraga (Osca). En descobrir una safata amb la seva contribució al dinar familiar —uns ous farcits—, viu que el menjar estava disposat en cinc franges grogues i quatre de vermelles: “Mira lo que te traigo, buditá”. La Dorita arrencà de l'avi un d'aquells somriures que poques vegades es veuen: barreja de picardia i melangia,

d'allò mai no oblidat i sempre estimat. “Es la bandera de Cataluña, ipero tú digas nada!”, em demanaren.

Trenta anys després, comparteixo amb vosaltres aquest secret saborós, al qual s'afegí la imatge dels catalans que transmet l'escriptora veneçolana Antonia Palacios, al seu llibre del 1949, *Ana Isabel, una niña decente*¹:

A un lado de Ana Isabel se encuentra Cecilia Guillén y al otro Justina Ferbau. Justina Ferbau es catalana y su madre tiene peluquería y una venta de “cosas lindas”, como dice Cecilia. (...)

Nunca había estado de visita Ana Isabel en casa de Justina.

—¡Una catalana! —exclamó la señora Alcántara. ¡Quién sabe qué clase de gente será esa!...

—¡Pero si no son negros, mamá! No era negra Justina. Tenía la piel blanca y sonrosada. El pelo dorado le caía en bucles hasta los hombros, los ojos azules, las manos regordetas y llenas de hoyuelos. (...)

La señora Ferbau estaba siempre detrás del mostrador, con el cabello peinado hacia arriba y un espeso moño en medio de la cabeza. Usaba corsé, blusas blancas de muselina y falda de lana gris. Ella

misma hacía de vendedora y apuntaba en un grueso libro, las cuentas del día. (...)

El señor Ferbau constituía la envidia de Ana Isabel. Justina contaba de él fabulosas historias de viajes y tempestades en alta mar (...) Un día, Ana Isabel pudo verlo, levantando entre los brazos a Justina, tanto, que aquélla alcanzó a tocar con la punta de los dedos la bombilla que colgaba del techo (...) Ana Isabel deseaba que hiciese lo mismo con ella para cerrar los ojos y soñar que era el mar y sentir las olas barriendo la cubierta...

II

En buscar un altre destí per a la meva vida, Barcelona es barrejava amb Nova York, Copenhaguen o Bilbao; en qualsevol cas, sempre tenia molt clar que del català, l'anglès (que igualment vaig estudiar), el danès o l'euskera sortiria el millor dels companys per al meu viatge: tindria altres mirades a la interacció social —complementàries a las del castellà i del portuguès (aquest l'aprenguí de petit durant un viatge a Portugal).

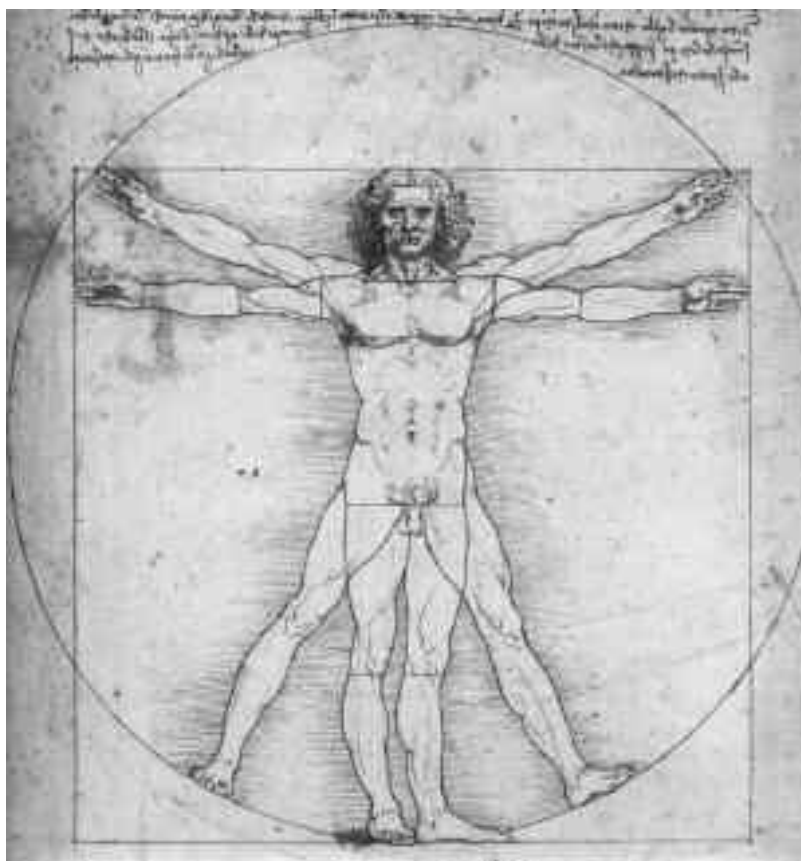
Tal com passa en els recorreguts llargs —de vida—, la meva relació amb el català ha tingut coses curioses com la paraula *refistolada* —que coneixia en la seva versió de *refistolera*—, mot el qual formava part d'una cançó satírica i molt popular en la Venèuela dels anys vuitanta del segle passat: *Laura Pérez, la simpar de Caurimare*, que explicava les cabòries d'una nena fatxenda.

Entre camins i dreces, haig de destacar el goig i l'orgull per la seva llengua que m'han transmès professores de català com la Rosa Pujol, l'Eulàlia Planas o la Gemma Corregidor, i companys del Departament de Psicologia Social, com el Frederic Munné, la Núria Codina o la Mercè Rosich. També sentinelles del català com la Maria Antònia Espasa (del Serveis Lingüístics d'aquest Campus) i la Rosa Maria Peris (primera secretària administrativa del meu Departament); o alumnes com el Marc Lloret, qui m'aclarí que, en comptes de "gots comunicants" s'ha de dir "vasos comunicants": tota una metàfora de la importància dels nostres alumnes en la socialització dels nouvinguts i la seva immersió lingüística.

Penso que el català a la UB és dret i deure de tots plegats: mostra de respecte i alhora sensibilitat, envers la diversitat i la riquesa de l'ésser humà —que mai no s'han de perdre.

III

Rere deu anys de la meva arribada, el secret i la sorpresa del català han esdevingut en un tresor especial: aquell que augmenta en ser compartit. Les paraules són l'únic equipatge que en créixer alleugereix els viatges, i ens dona la

possibilitat de troballes com aquest "Bèlgica", poema escrit entre 1946 i 1952 per Josep Carner² —i del qual transcriu un fragment, a títol de cloenda i alhora agraïment per aquesta oportunitat:

ENXARXAT
desembre-08 7

Si fossin el meu fat les terres estrangeres, / m'agradaria fer-me vell en un país / on es filtrés la llum, grisa i groga, en somris (...) / viure quiet, no mai assenyalat, / en una nació de bones gents plegades, / com cor vora de cor ciutat vora ciutat / i carrers i fanals avançant per les prades. (...) / M'agradaria fer-me vell dins una / ciutat amb uns soldats no gaire de debò / on tothom s'entendria de música i pintures / o del bell arbre japonès quan treu la flor, / on l'infant i l'obrer no fessin mai tristesa (...) / I tot sovint, vora un portal d'església, / hi hauria, acolorit, un mercat de renom, / amb botí de la mar, amb present de la terra, / amb molt de tot per a tothom.

José Vicente Pestana (Caracas, 1970)

Departament de Psicologia Social

- 1 PALACIOS, A. (1949). *Ana Isabel, una niña decente* (11a ed.). Caracas: Monte Ávila Editores, 1984.
- 2 DELOR, ROSA; GRIFOLL, ISABEL, i JULIÀ, LLUÏSA (eds.), *Antologia de la poesia catalana* (1a reimpr.). Barcelona, Castellnou Edicions, 2006.

Sortides professionals en l'àmbit de la llengua

Presentem aquí una selecció de les intervencions sobre sortides professionals de la Jornada del vintè aniversari dels Serveis Lingüístics de la UB. El contingut complet i la resta de les presentacions les podreu trobar a www.ub.edu/sl

Comencem amb l'Andreu Espasa i de la Fuente. “Quan tenia divuit anys, vaig decidir estudiar Filologia Catalana a la Universitat de Barcelona. No va ser una decisió fàcil, ja que també sentia un gran interès per les ciències socials en general, i per la història contemporània, en particular. Em vaig inclinar per la filologia guiat per la sospita que, a diferència d'altres disciplines humanístiques, la possibilitat de tenir un coneixement autodidacte sobre el llenguatge no era una tasca fàcil. També és possible que la fascinació per l'edifici històric de la plaça Universitat hi tingués alguna cosa a veure. El primer any de carrera vaig aconseguir bones qualificacions, cosa que em va permetre ser becari d'assessorament al Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona l'any següent. L'experiència de corrector va ser molt fructífera. Aprendre a remenar, arreglar i polir els textos d'altres pot ser una manera eficaç i privilegiada de millorar la pròpia escriptura. Sobretot si la persona encarregada de fer-vos tal mestratge és una filòloga tan rigorosa i metòdica com la Marta Juncadella. Tastar l'ofici de corrector durant la carrera també em va fer adonar que, per més que em meravellés la sàvia humilitat artesana dels tècnics lingüístics, no tenia les aptituds necessàries per guanyar-m'hi la vida. El meu cervell, quan treballa, arrossega un ritme massa lent. Atesa la meua incapacitat per a la feina de correcció o traducció, vaig descartar la possibilitat de treballar en el món editorial i vaig començar a preguntar-me si jo podria ser un bon professional de l'ensenyament. (...) Des de fa tres setmanes sóc a la Universitat de Harvard, al Departament de Llengües i Literatures Romàniques, gràcies al programa de lectorats de l'Institut Ramon Llull. A Harvard, a més de dedicar-me a la docència de la llengua i la cultura catalanes, em proposo explorar la seva laberíntica biblioteca i els seus arxius amb l'objectiu d'aprofundir en les meves investigacions sobre història nord-americana. A les classes de català, continuo coneixent gent molt interessant (professors d'accadi o especialistes en la història política catalana del segle XVII, per exemple)”.

En canvi, en Jaume Capó, ens va explicar com ha acabat fent d'empresari: “Quan vaig començar a estudiar Filologia a principis dels vuitanta l'única sortida que imaginava era la

docència a un institut i, una mica menys, a la universitat, barrejant-la amb la investigació. Avui, el ventall és tan ampli que fins i tot parlem de les “indústries de la llengua” i la indústria, ja ho sabem, dóna per moltes categories professionals. (...) Corrector a estones en una editorial escolar mentre estudiava, funcionari del cos de planificació lingüística de la Generalitat per anar a predicar la necessitat de la normalització lingüística a uns ambulatoris plens d’impresos encara amb la *gallina* (l’escut franquista) i amb un llenguatge que tractava els ciutadans com a reclutes, la passió pels impresos i la necessitat de fer-los entenedors em va fer saltar a l’organització administrativa. (...) Per això vaig anar a parar al món de la comunicació pública. I quan em van despedir de la Universitat (això ja passa quan hi ha canvi de rector), em van acollir en una empresa dedicada als “continguts”, és a dir, allò essencial que aporta valor en les relacions de comunicació. (...) Quin perfil de persona busco per als treballadors i col·laboradors de la meua empresa? Primer, que siguin bones persones. Segon, que vulguin aprendre. Tercer, que vulguin aprendre ràpid i pel seu compte. Quart, que sàpiguen llegir; i escriure; bé, força bé, capacitat que els filòlegs m’asseguren millor que els periodistes. El que busco són gestors de continguts, que no són altra cosa que traductors: a nivells diferents d’aprofundiment, a nivells diferents de comprensió, a nivells diferents d’extensió... Un exemple habitual: com passar dos volums d’una memòria econòmica d’una societat o una empresa o una administració a un document de 12 pàgines, a un tríptic, a un web, a un anunci de mitja pàgina a un diari. Un altre exemple, ara més concret: com convertir un any d’activitat de les més de cent editorials i les altres setanta-cinc empreses del Grupo Planeta en un llibre corporatiu, en un web àgil en quatre idiomes... i fer-ho en dos mesos. Escoltar, entendre, planificar, resumir i publicar. Així de fàcil! De tant resumir, de tant traduir, de tant condensar les idees a vegades ratllem amb la publicitat. Però aquesta ja és una altra història, també interessant i amb camp per córrer per als filòlegs.”

Finalment, la Isabel Obradó, que és tècnica de Normalització Lingüística del Servei Comarcal de Català del Montsià, ens va fer saber que està disposada “a agafar la granera i

ensenyar-vos a agranar. Voleu saber com? “La meua formació professional es va iniciar quan encara era estudiant de quart de Filologia Catalana a la UB, i la Dra. M. Teresa Cabré, que era llavors la meua professora de Lexicologia, un dia em va proposar si volia ser becària del Servei de Llengua, en l’àrea d’assessorament lingüístic de llenguatge científicotècnic. Per a mi aquesta proposta va ser com per a un enginyer fer una estada a l’Institut Tecnològic de Massachusetts. Gràcies a aquesta beca em vaig poder formar en les àrees tant de la correcció i traducció de textos científics, com en terminologia, llenguatge administratiu, biblioteconomia i documentació, i docència, ja que una cosa em va portar a l’altra amb el gran avantatge que el Servei de Llengua es caracteritzava justament per això: treballar amb diferents camps aplicats de la llengua. Per circumstàncies em va sortir la possibilitat d’ocupar la plaça de tècnica en Normalització Lingüística del Consorci que hi havia creada a Amposta. Sempre me’n recordaré de les paraules de Conxa Planas quan em va dir que jo no tenia perquè deixar de col·laborar amb el Servei, que podria fer teletreball en tasques terminològiques i d’assessorament lingüístic, que avui en dia no hi ha distàncies gràcies a les TIC. Efectivament ja fa 15 anys que sóc col·laboradora dels Serveis Lingüístics de la UB i fins i tot des de fa uns tres anys també ho sóc dels de la URV. Per acabar, ens va fer saber que està disposada “a agafar la granera i ensenyar-vos a agranar: ‘Un jove va entrar a treballar en un supermercat. El primer dia de feina, l’encarregat el va rebre amablement amb una encaixada de mans i li va donar una escombra mentre li deia:

La teua primera feina serà escombrar el magatzem.

—Perdoni, però jo tinc un títol universitari —va respondre el jove, tot indignat.

—Ho sento, no ho sabia —va dir l’encarregat—. Dóna’m, doncs, l’escombra i t’ensenyaré com es fa.”

Conxa Planas
Cap dels Serveis Lingüístics

La por i la hipocresia en l'impuls de la política lingüística universitària

Malgrat el que es diu en diversos àmbits polítics, governamentals o universitaris, la llengua catalana encara avui no està normalitzada a la universitat i la poca normativa aplicable encara no s'ha desenvolupat plenament. Si bé durant la transició cap a la democràcia hi va haver un impuls polític i social que va donar bons fruits immediats per iniciar el procés de normalització lingüística del català a la universitat, durant molts anys hem viscut de la inèrcia d'aquell impuls inicial fins a arribar a l'actual estat de somnolència política i acadèmica en aquest àmbit. Només la sacsejada de l'article 6.4 de la Llei d'universitats de Catalunya ha fet despertar consciències. Ara és el moment d'un nou impuls polític, ferm i atrevit, i de deixar enrere una manera de fer política lingüística universitària basada en la por i en la hipocresia.

Ni amb vint-i-tres anys de govern de Convergència i Unió ni amb cinc anys de govern tripartit (en el qual la política lingüística i la política universitària sempre ha estat en mans d'Esquerra Republicana de Catalunya), cap govern de Catalunya ha estat capaç d'impulsar una política lingüística universitària per a tot el sistema universitari català. Si bé en l'educació primària i en la secundària s'han fixat des de fa anys directrius per definir un model de política lingüística, en el cas de l'ensenyament superior cap responsable polític d'universitats ha establert ni tan sols unes mínimes bases lingüístiques per tal que les universitats de Catalunya puguin desenvolupar amb seguretat i amb objectius de país clars la seva política lingüística. En una política tan estratègica com aquesta per a les universitats (i per al país), aquest dèficit s'ha convertit malauradament en un desori lingüístic que s'ha volgut emparar en un malentès principi d'autonomia universitària.

No acabo d'entendre per què si tots els polítics (i tots els rectors) diuen respectar les regles del joc de la nostra democràcia parlamentària, segons les quals les lleis emanades del Parlament s'han de complir, no ho facin quan es tracta de política lingüística universitària. Per què

no s'aplica la previsió de l'article 9.3 de la Llei de política lingüística del 1998 segons la qual totes les universitats han d'elaborar reglaments d'usos lingüístics? Per què no es tenen en compte l'article 24.3 d'aquesta mateixa llei i el 6.4 de la Llei d'universitats de Catalunya del 2003 que diuen que el professorat dels centres d'ensenyament universitari de Catalunya ha de conèixer suficientment les dues llengües oficials? Fa més de deu anys de l'aprovació de la Llei de política lingüística i sis anys de la Llei d'universitats de Catalunya i ningú (ni polítics responsables d'universitats ni rectors) no ha fet res per aplicar aquests preceptes (amb l'excepció de la Universitat de Barcelona, que els aplica des de fa quatre anys). Aquesta passivitat i menyspreu per la lletra de la llei és, al meu entendre, fruit de la por i, sobretot, de la hipocresia.

I l'Estatut de Catalunya del 2006? Aquí encara hi ha més hipocresia. No conec cap polític del govern tripartit ni cap rector que s'oposi a l'articulat del nou Estatut de Catalunya i gairebé tots ells demanen amb fermesa la seva aplicació i censurarien una sentència contrària del Tribunal Constitucional que retallés l'Estatut. Però per demanar el respecte a l'Estatut cal aplicar-lo. I jo demanaria a polítics responsables d'universitats i a rectors que apliquin l'article 35 de l'Estatut. Com poden garantir, polítics i rectors, els drets lingüístics dels nostres estudiants fixats a l'article 35.5 de l'Estatut de Catalunya, amb professors que arriben a les nostres universitats sense conèixer la llengua pròpia del nostre país? Què fan, polítics i rectors, per aplicar l'article 35.1 de l'Estatut de Catalunya, que diu que "el català s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament universitari"? Com és que a Catalunya només hi ha com a màxim tres graus (entre una oferta de més d'un centenar) que es puguin fer íntegrament en català? I si entenem que els doctorats i els postgraus també formen part de l'ensenyament i l'aprenentatge universitari, què fan polítics i rectors per tal que el català, com diu l'article 35.1 de l'Estatut, s'utilitzi normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge i no quedi arraconat

d'aquest àmbit de formació universitària? Per què, com manifesten polítics i rectors, no és recomanable que el català s'utilitzi en els postgraus i en el doctorat i, per tant, recomanen accions que van en contra de la lletra d'un Estatut que no volem que ningú no ens toqui? Sembla contradictori. Cal demanar menys hipocresia i més coherència en l'aplicació de l'Estatut.

En l'àmbit de la recerca també cal demanar més coherència i menys feblesa política. Qualsevol professor universitari sap que avui no es pot tenir una trajectòria investigadora universitària oficialment reconeguda escrita en català i que, per tant, el català és una llengua amb un prestigi investigador quasi nul. Efectivament, en gairebé totes les disciplines científiques és impossible fer recerca en català i obtenir els trams d'investigació (sexennis) que atorga el Ministeri i, encara molt més greu, els que atorga el Govern de Catalunya. Ni l'ANECA ni l'AQU reconeixen la recerca feta en català i ni els rectors ni els polítics responsables d'universitats fan res per evitar-ho. Així doncs, estem en un Estat constitucionalment plurilingüe que malgrat que sempre proclama als quatre vents l'aplicació de la Constitució no respecta totes les llengües oficials (pura hipocresia), i estem davant d'un Govern de Catalunya que no reconeix la investigació feta en la llengua pròpia del país (m'estalvio comentaris). Cal que hi hagi un model atrevit de reconeixement de la recerca a Catalunya que no sols reconegui la recerca feta en català sinó que, a més, la fomenti i que, per tant, contribueixi a fer del català una llengua de prestigi universitari.

En l'àmbit de la contractació de nous docents i de la seva promoció, cal demanar un cop més que els responsables

polítics d'universitats i el govern de Catalunya redactin i aprovin, respectivament, al més aviat possible un decret de desplegament de l'article 6.4 de la Llei d'universitats de Catalunya. Allò que, per cert, el febrer del 2005 tots els partits polítics (PSC, CiU, ERC, ICV i també el PP) van demanar, en una moció parlamentària, que es fes en tres mesos i que el conseller Solà va ser incapaç de fer en tres anys. Allò que, per cert, els rectors, l'11 de juny passat, van acordar per unanimitat aplicar i que, posteriorment, amb declaracions molt desafortunades, alguns rectors han dit que no pensen fer-ho, demostrant un menyspreu a les regles de funcionament del Consell Interuniversitari de Catalunya i ridiculitzant l'autoritat dels responsables polítics d'universitats. Mentrestant, la resta de rectors i els responsables polítics d'universitats no han estat capaços de censurar públicament aquestes declaracions, ni de fer complir allò que es va acordar solemnement i per unanimitat. La Universitat de Barcelona segueix sent, de moment, l'única universitat catalana que demana com a requisit previ per ser professor permanent el coneixement de la llengua pròpia del país i, per tant, l'única que aplica el que estableixen les lleis (de política lingüística i d'universitats) i l'acord dels rectors, i l'única que garanteix els drets lingüístics dels estudiants recollits a l'article 35 de l'Estatut de Catalunya. A la Universitat de Barcelona hem impulsat polítiques lingüístiques sense por i sense hipocresia.

Jordi Matas Dalmases
Vicerector d'Estudiants i Política Lingüística

Luxemburg: un barri barceloní

ENXARXAT,
12 núm. 13

El Ducat de Luxemburg és una petita ciutat-estat europea amb poc més d'un quart d'hectàrea, i amb una població que no arriba al mig milió d'habitants. A Luxemburg hi trobem tres llengües oficials: el francès, l'alemany i el luxemburguès. La darrera n'és la *pròpia*, i les altres dues hi són presents des de l'antiguitat, atès que la població tradicionalment procedia de França i d'Alemanya. Tot i aquest trilingüisme, Luxemburg es caracteritza per tenir una organització lingüística si més no interessant. Així, la llengua de la legislació és el francès, per tradició; l'alemany és la llengua dels diaris i de l'educació primària, i el luxemburguès, si bé s'ensenya oralment a l'educació infantil i darrerament es pot sentir a la ràdio i a la televisió, bàsicament és la llengua utilitzada per a les comunicacions no institucionalitzades —és a dir, en el llenguatge oral/col·loquial. Cal saber que, de fet, el luxemburguès no és altra cosa que un *dialecte* de l'alemany *francesitzat*. El podríem considerar un *alt alemany*. Els mateixos luxemburguesos tenen la consciència que el seu vernacle no deixa de ser, si bé complex, un dialecte de l'alemany, i això fa que els parlants no tinguin dins del seu univers d'expectatives la possibilitat d'estandarditzar la seva llengua per tal que pugui ser funcional en qualsevol àmbit, tal com Fabra es va proposar fa cent anys al nostre

país. Són visions i consciències lingüístiques molt diferents: per a ells, el luxemburguès és *la parla* que s'ha d'utilitzar al carrer, amb la família, amb els amics; mentre que, per a nosaltres, el català és una llengua europea més, amb una gramàtica i un estàndard equiparable a la llengua més potent d'Europa. Perquè ens entenguem, a un luxemburguès no li cap al cap la possibilitat que els diaris o els documents oficials s'escriguin en *vernacle*; i als catalans no ens cap al cap que els documents de la Generalitat no s'escriguin en una llengua que no sigui la catalana.

Per tant, veiem que no podem equiparar el cas luxemburguès al català. Són llengües amb conflictes i expectatives molt diferents. L'objectiu dels luxemburguesos és aconseguir mantenir el *vernacle* en les comunicacions no institucionalitzades, tenint en compte les constants onades migratòries que compliquen aquesta *singladura*. L'objectiu del català és doble i paradoxal: d'una banda, aconseguir-ne la implantació en les comunicacions més col·loquials on la llengua que domina és el castellà —precisament, a l'inrevés de Luxemburg—; i, d'una altra banda, aconseguir-ne la implantació i el reconeixement en els sectors econòmics —etiquetatge, llengua d'empresa, llengua comercial, etc.— i en les altes instàncies —Estat,

Europa. Són, doncs, objectius molt diferents.

És perfectament comprensible que l'objectiu dels luxemburguesos sigui, a parer nostre, tan modest. Com ja hem dit, es tracta d'un *complex dialecte* que, com a molt, deu ser parlat per mig milió de persones. Per contra, el català pot aspirar a ser parlat i escrit per quinze milions. La diferència és notable. Per això, el català ha de lluitar per esdevenir la llengua *natural* —la *no marcada*— per a qualsevol acte comunicatiu, des del més col·loquial fins al més formal. Així doncs, seria bo que el català no n'aprengué gairebé res, del cas luxemburguès, ja que aprendre'n quelcom implicaria entrar en la lògica de la distribució de funcions, escenari que el català ja té força superat. En tot cas, si no ho tingués del tot superat, no seria per les situacions formals, on el català hi és absolutament present; al contrari, seria per les situacions més col·loquials que ens puguem imaginar, com ara la compra/venda d'heroïna entre un camell i un consumidor catalans. Potser és hora que les polítiques lingüístiques del català no ens ensenyin a *tenir relacions sexuals*, sinó a *cardar*.

Marçal Girbau
Estudiant de Filologia Catalana

DECÀLEG SIGUES LINGÜÍSTICAMENT SOSTENIBLE

L'ONU ha proclamat el 2008 com l'Any Internacional de les Llengües, per posar de manifest la necessitat de defensar i de preservar les llengües del món. Les universitats catalanes hi volem contribuir fent difusió entre la comunitat universitària de la importància que té la sostenibilitat de la diversitat lingüística.

Al món es parlen entre 4.000 i 6.000 llengües, de les quals segons les estimacions més optimistes el 50% corren perill d'extingir-se en els propers cent anys i el 96% són parlades per només el 4% de la població mundial.

El nombre de parlants és un factor important, però no sempre és un bon indicador de la salut d'una llengua. Les condicions òptimes que assegurin la vitalitat d'una llengua són complexes. Són una conjunció de suport institucional, utilitat de la llengua en l'esfera econòmica del país i utilització en els mitjans de comunicació globals, amb el sentiment de fidelitat dels parlants envers la llengua pròpia i la consideració que aquests en tenen com a símbol identitari com a factors tan o més essencials.

L'estudiant lingüísticament sostenible valora les persones, i per això no espera que se subordinin. Valora la diversitat, perquè és una persona lliure i sap que la llibertat implica no renunciar a ser qui ets. Valora el coneixement, perquè el fa més lliure i humà. L'estudiant lingüísticament sostenible és conseqüent, i per això el seu comportament lingüístic va a favor de les persones, de la diversitat i del coneixement.

Contingut elaborat per:

GELA | Grup d'Estudis de Llengües Americanes

Un projecte dels serveis lingüístics universitaris

DECÀLEG

SIGUES RESPECTUÓS AMB TOTES LES LLENGÜES

Quan dius que una llengua no t'agrada, o que no és útil o important, sense adonar-te'n apliques aquests prejudicis a les persones que la parlen. Totes les llengües són iguals i totes són diferents.

OBSERVA I ESCOLTA: INTERESSA'T PER LES LLENGÜES DEL TEU VOLTANT

Molt sovint a prop teu es parlen llengües que ni tan sols sospites. Que no saps ni com es diuen. Moltes vegades saber-ne el nom o alguna paraula és suficient per demostrar que aprecies els qui t'envolten, que no et són indiferents. Digues gràcies a algú en la seva llengua i segur que li arrencaràs un somriure.

NO TINGUIS POR D'APRENDRE NOVES LLENGÜES, SEMPRE SERAN LES TEVES ALIADES

Molta gent pensa que una llengua o es parla o no es parla, i que no hi ha terme mitjà. O que per fer entrar una llengua al cap n'ha de sortir una altra. Aprendre, poc o molt, una llengua no vol dir oblidar-ne una altra, ni parlar-la pitjor. Una sola paraula et pot ser útil, i arribis on arribis, una mica és millor que res. Sempre hi guanyaràs.

LES LLENGÜES T'OBREN NOVES PERSPECTIVES: NO RENUNCIÏS A LES FONTS DE CONEIXEMENT QUE T'OFEREIXEN LES DIVERSES LLENGÜES

Totes les llengües contenen coneixement i en produeixen de nou; no et limitis a l'anglès. No deixis de banda allò que està escrit en llengües

properes. Sovint descobriràs que les pots llegir i entendre molt més del que et penses, i que les bones idees no tenen llengua, o que totes les llengües en tenen. Les diferents llengües expressen diferents mirades sobre la realitat. Aprendre llengües diferents t'ajudarà a eixamplar mires.

DÓNA VEU ALS MINORITARIS I ESCOLTA'LS

Entre tots els minoritaris constituïm una majoria. No contribueixis a accentuar el desequilibri lingüístic, no tractis les llengües amb pocs parlants com no t'agrada que et tractin a tu. Si pots triar, dóna prioritat als que tenen menys altaveus. Ajuda'ls a arribar a tot arreu i ells t'hi ajudaran a tu.

NO IMPOSIS LLENGÜES DOMINANTS, REPLANTA LLENGÜES AMENAÇADES

L'escriptor nord-català Joan Lluís Lluís diu que a molts catalans del sud els agrada anar al Rosselló a demostrar com en saben, de parlar en francès. No facis només de difusor de les grans llengües en detriment de les que tenen menys parlants. Mira d'interessar-te per la llengua que pot extingir-se: veuràs que és útil i necessària, i contribuiràs a la reforestació lingüística.

UN PETIT MERCAT POT SER UNA GRAN PORTA

És important no confondre l'audiència potencial amb la real. Escriure o parlar en una llengua de molts parlants no és cap garantia de ser escoltat. En canvi, parlar com els que tenim més a prop és fer-nos sentir. L'important no és la quantitat de gent que et podria entendre, sinó les persones a qui de debò dius alguna cosa. Quan Shakespeare escrivia, els anglòfons no arribaven a sis milions.

PRACTICA LA DIVERSITAT LINGÜÍSTICA QUAN ET MOGUIS PEL MÓN

Aprofita tota la riquesa i diversitat que el món t'ofereix si l'escoltes. No vagis a Gal·les o a Malta només a aprendre anglès. Prova de parlar les llengües dels llocs que visites: com menys s'esperin els teus interlocutors sentir-te dir coses en la seva llengua, més se n'alegraran.

PRESERVA EL TEU ESPAI DE LLIBERTAT: LA LLENGUA NO TE LA PODEN PRENDRE SI TÚ NO VOLS

Les llengües no són coses, no es fan nosa les unes a les altres: no et deixis convèncer del contrari. Segurament al llarg de la vida no sempre podràs parlar en la primera llengua que vas aprendre, però sempre la podràs mantenir: és un coneixement que t'ajudarà a conèixer-ne d'altres. No el perdís: quantes més llengües saps, més saps de la teva llengua i del món.

NO EXCLOGUIS NINGÚ D'UNA LLENGUA

Les llengües, sobretot les poc parlades o poc esteses, creen lligams invisibles, són senyals de benvinguda, transformen un estrany en un veí. No privis els altres d'aprendre i usar la teva llengua. No els diguis amb la llengua que no són dels teus. A Catalunya, per exemple, parla'ls també en català; no els deixis fora de casa. El català és un passaport que no caduca: ajuda'ls a obtenir-lo per sempre.

LINGÜÍSTICAMENT SOSTENIBLE

Sorgeix la primavera com un genoll de noia

Des de la finestra de l'habitació, a través de la claror de les cortines blanques amb flors, intueixo com els últims flocs de neu de l'hivern cauen i tapen les inscripcions de les tombes del cementiri de Heath. Jo, des de l'escalfor de les parets entapissades i la catifa de terra, escolto com l'Ovidi Montllor recita, enèrgic, un darrere l'altre els versos d'en Vicent Andrés Estellés. Mentre enllesteixo la maleta per tornar a casa el cap de setmana, els alexandrins, un a un, m'omplen, em regiren i em fan pensar en totes les coses que he deixat enrere i estic a punt de recuperar.

Ara ja fa cinc mesos que visc aquí i encara no m'he acabat d'acostumar a recórrer el carrer, llarguíssim, que segueix el perímetre de les parets del cementiri. Sobretot a la nit, quan la boira no em deixa veure més enllà dels meus passos, i la pluja, sempre present, m'espurneja per sobre del cap i m'arriba encara més els cabells, em sembla un lloc horrible. De dia, contràriament, els camins que, en un traçat irregular, menen els familiars o els vianants ocasionals a les creus celtiques que s'erigeixen a banda i banda, em són molt acollidors. Ja tinc ganes que el sol triomfi per sobre de l'hivern i acolorixi de verds, blancs, grocs i vermells els mausoleus per on correran els esquiroles, esperant que algú els faci algun regal comestible. Llavors, només llavors, tornaré al cementiri a llegir, versos pot ser, o a escriure el diari que pensava que no tindria mai.

Però ara m'he de conformar amb la pluja, suavíssima i omnipresent, la neu gelada, el vent que em fa tenir les

galtes sempre rosades, les nits llargues i les tardes al pub, al cinema, al teatre o fent allò que em permeti el temps. Mai no pensava que pogués viure sense el sol tants dies, però, a diferència de la majoria de la gent, això a mi no m'afecta; ben al contrari, em sembla que quan torni a casa, aquest cap de setmana, trobaré a faltar la pluja i la frescor que em desperta tan bon punt surto de casa per baixar al centre, a través del carrer llarguíssim i silenciós del costat del cementiri.

L'Ovidi ja ha arribat a l'últim vers i jo encara tinc tantes coses a fer, avui, abans no hagi de marxar per agafar l'avió..... Enretiro la maleta al costat de l'escriptori, em calço adequadament, em poso la gavardina, la bufanda i els guants i busco la boina blau marí que vaig comprar l'últim cop que vaig ser a París. Ja ha afluixat de nevar, però encara noto com els flocs se'm desfan a la cara mentre recorro el silenci d'Allensbank Road. D'entre les cortines de les façanes victorianes entreveig què fan les persones que encara són a casa: aquí una mare esmorza mentre l'infant dorm al bressol; aquí un home amb americana i maleta, davant del mirall, es prepara per entrevistar-se i es pregunta si, avui, per fi, trobarà alguna feina; aquí dues amigues, universitàries, agafen la bicicleta per baixar al centre i examinar-se d'història contemporània...

Repasso la llista de les coses que he de fer i comprar abans el sol no es pongui, perquè és justament llavors, a quarts de cinc de la tarda, que hauré de marxar direcció a Londres, perquè és clar, aquí no hi ha cap aeroport directe a Barcelona. Com que només baixo per al cap de setmana puc aprofitar per omplir la maleta amb les coses que tinc aquí i ja no necessitaré més i amb rega-

lets per a la gent de casa: per a la mare, una *kettle*, és a dir, un d'aquells escalfadors d'aigua que van tan i tan bé i permeten tenir els tes preparats en un tres i no res, i l'adaptador perquè la pugui connectar; per a la Montse, un *duvet* (un edredó) perquè diu que aquí són més barats; per al Marc, algun llibre sobre els druides; per a l'Alexandre, una *love spoon*, una peça d'artesanía típica, no sé si en forma d'àncora, de campana, de creu celta, de roda o de ferradura; per al Pau, una bandera amb el drac vermell sobre el fons blanc i verd, i per a la tieta, un receptari de cuina gal-lesa que inclogui, sobretot, el *teisen sinamon*, que és un pastís de canyella dolcíssim.

El polsim de neu es transforma en gotes de pluja minúscules que fan que la tinta de la llista que tot just he deixat de mirar s'escorri lleugerament. Giro a l'esquerra i a l'altura de la biblioteca, cap avall, entomo Chrwy's Road. A mà esquerra, com sempre, hi ha l'ampit de la finestra amb la bola del món i, davant, un mini anti-quíssim de color vermell amb el volant al costat dret. Sempre que passo per aquí m'imagino com serà deu ser la persona que viu en aquesta casa i si, com jo solia fer, algun dia farà rodar la bola i, amb els ulls tancats, l'aturarà amb el dit per veure on podria anar, algun dia no gaire llunyà.

Al final del carrer veig el pont pel qual hauré de travessar la via del tren de Cathays. Pujo les escales de dues en dues i les baixo d'una a una, amb compte de no rrelliscar perquè són humides. I ja sóc a Park Place, el carrer de la Prifysgol Caerdydd, la universitat. Passo pel davant de la Facultat de Dret, de la d'Humanitats, de la de Psicologia i arribo al centre social dels estudiants, on cada dia hi fan recitals, concerts o alguna activitat cultural interessant.

Ahir a la nit, per exemple, hi vaig anar amb un grupet d'amics a sentir com els Stereophonics versionaven alguns dels poemes de RS Thomas, entre els quals hi havia els famosos "What is one death against the death of the whole Welsh nation?" i "Every day when I wake up I thank the Lord I'm Welsh".

A mà dreta giro pel museu nacional, al davant del qual encara hi ha la pista de gel descoberta i la nòria sínia immensa des de la qual es pot veure tota ciutat, passo per l'ajuntament i baixo a Queen Street, el carrer sempre ple de gent amb bosses dels centres comercials. Entro al St David's Centre i m'entretinc, no gaire, a cada una de les botigues a mesura que ratllo un a un els ítems de la llista i em carregó cada cop de més pes. Surto de nou al carrer principal, just davant de les atraccions per als nens i les nenes que munten al carrer, i m'aturo a comprar un *Big Issue*, per poder-lo llegir a l'avió.

Com que ja ho tinc tot, vaig cap al final del carrer, just al davant del castell i m'aturo a l'estació de l'autobús. Preparo els 95 cèntims de lliura per quan arribi el 9A i m'assec a esperar-lo. Quan el veig, de lluny, m'aixeco i estenc el braç. A dins hi ha un grup de nois joves que mengen patates xips, afamats perquè ja són tres quarts d'una i toca dinar. Per la finestra, a mà esquerra, veig passar els cotxes que van en direcció contrària i m'adono que ja no em queda gaire estona per marxar. Sento una barreja de sentiments, perquè des de Nadal que no he tornat a casa, i les coses ja se'm van fer prou difícils llavors. És curiós com en només cinc mesos, després de 20 i escaig anys vivint de la mateixa manera, seguint el mateix camí que amics i família, els esquemes de la vida que tenia claríssims poden arribar a emboirar-se tant...

M'endinso en els meus pensaments indecisos, en els meus sentiments desorientats i aviat sento, de fons, com el conductor crida el nom de la meua parada. Agafo totes les bosses i baixo per la porta de davant del conductor, tot agraint-li haver-me portat fins a casa sense problemes —*diolch*—, amb un somriure als llavis. Veig les cortines blanques amb flors de la meua habitació, a peu de carrer, i percebo encara més profunda la confusió: d'una banda penso que prefereixo quedar-me

aquí, que no vull retrobar el trasbals de fa uns mesos, en retrobar la meua vida de sempre com una estranya, amb les persones que hi havia a dins com si les hagués de redescobrir de nou perquè jo havia canviat. Però la inèrcia de la situació em fa obrir la porta de casa i la de l'habitació.

Deso les bosses a terra i, amb compte, poso les coses que encara m'hi caben a la maleta. La resta, les hauré de dur a la mà. Reviso que ho hagi empaquetat tot, els bitllets de tren a Londres, els d'avió a Barcelona, els llibres de lectura, el reproductor de música, els xiclets... només em falta agafar alguna cosa per fer passar la gana, que em provoquen els nervis, quan sigui a l'avió i una ampolleta d'aigua o de suc de taronja per al tren.

Surto de l'habitació i agafo el passadís cap a la cuina, que és just a sota de les escales que puguen als lavabos. Travesso el menjador, pel qual es veu el jardí emblanquit, i arribo a la cuina. Trec de la nevera el formatge cheddar, un parell de llesques de pa de motlle, les torro i els refreigo una mica de tomàquet, oli i sal. Encenc la *kettle*, després d'omplir-la i mentre espero que l'aigua s'escalfi per preparar-me un te agafo un plat de l'armari. Abans d'usar-lo, però, l'esbandeixo una mica, perquè conec els costums britànics de no desensabonar, i m'hi serveixo una mica d'amanida amb tomàquets *cherry*.

Després d'haver fet el *brunch* rutinari, a l'estudi de l'habitació, davant del suro on tinc les fotografies de tota la gent que m'estimo, m'estiro al llit i m'entren unes ganades terribles de plorar... però no puc vessar més que un parell de llàgrimes perquè sento uns copets a la finestra. Enretiro la cortina i veig que ha vingut la Caroline, tal com havíem quedat, per acomiadar-se. És una amiga nigeriana que vaig fer el primer dia que vaig arribar aquí i que també ha vingut a fer un lectorat. Com que veu que faig cara moixa, em consola i em diu que no m'amoïni, que ja veuré com quan sigui amb la família tot prendrà un altre color. I suposo que, tot i que ara no ho veig gaire clar, té raó.

A quarts de cinc, quan el sol ja comença a pondre's, arriba el taxi que m'ha de dur a l'estació de tren que hi ha

al costat del Millenium Stadium, on cada cap de setmana hi ha algun partit de rugbi. Hi entro amb la maleta de rodes i la bossa de mà i m'assec ben a prop de la finestra per veure com davant meu passen els llocs, ara sí, dels quals m'he d'acomiarar durant un parell de dies. Veig passar l'hospital, el Roath Park amb el seu llac immens ple d'ànecs i de barques per llogar, el gran supermercat Tesco i, de nou, el museu on *La Parisienne* de Renoir em desitja sort, l'ajuntament i el castell, amb els paons que corren pel jardí tot obrint, cofois, les cues i lluint-ne les plomes brillants.

Al semàfor de High Street, el taxi s'atura i deixa travessar la gent que tot just surt de la feina per entrar als pubs a fer les primeres pintes. A mà dreta es veuen els pals altíssims, com mastelers d'un vaixell immens, de l'estadi de rugbi i a mà esquerra, l'estació d'autobusos, amb el rellotge sempre puntual. Darrere hi ha l'estació del tren, però com que és hora de molt moviment prefereixo baixar a la cantonada i arribar-hi caminant.

Trec el bitllet de la butxaca, miro el rètol informatiu amb els horaris i passo per sota les andanes fins a arribar a la 4. M'assec a un dels bancs i espero fins que veig que el far del tren s'acosta. A dins busco lloc i m'hi acomodo perquè m'esperen tres hores de viatge fins a Londres. Em poso els auriculars i sintonitzo una emissora de música clàssica. Agafo el llibre *Al cel* de Jacint Verdaguer i l'obro pel poema "Plus ultra", que tants cops he llegit durant aquesta temporada. Quan em sembla que ja m'he amarat prou de les imatges que m'ofereixen els versos d'aquest gran autor, aparto la vista del llibre i miro per la finestra, per on veig passar, infinites, les llumetes de les cases.

Molt a poc a poc, i molt ràpid al mateix temps, el tren travessa el canal que separa Gal·les d'Anglaterra, passa per Bristol, Berkshire i Reading i arriba a Londres. Com que vaig amb el temps just, faig els canvis de metro necessaris des de Liverpool Street fins a arribar a la línia de Piccadilly, que duu a Heathrow, i travesso la gran ciutat per sota. Dilluns, quan torni, aprofitaré per fer-hi una volteta i perdre'm per Trafalgar Square, la galeria nacional, els parcs Green i James i el palau de Buckingham, amb la guàrdia reial sempre ferma, fins que no agafi l'autobús a Victoria Station per tornar a Cardiff.

Un cop al vestíbul principal de l'aeroport, miro les pantalles per veure on he de facturar l'equipatge, i vaig cap al taulell 28. Declaro que no duc res que estigui prohibit, que he fet jo la maleta i que per tant estic al corrent del que duc a dins i vaig cap al control corresponent. Em trec el cinturó i les coses de les butxaques i les disposito a

la cinta de rajos juntament amb l'equipatge de mà. Ensenyo el passaport i la targeta d'embarcament, busco la porta del meu vol i m'espero allà fins que sigui l'hora de pujar a l'avió. Escric un missatge a casa avisant que tot va sota els horaris previstos i espero.

Quan les hostesses anuncien pels altaveus el vol de Barcelona, faig cua amb la targeta d'embarcament i el passaport a la mà i sento com el cor em bateja cada cop més de pressa. No és que em faci por volar, sinó que des que m'he fet gran m'he adonat de les coses que podria arribar a perdre si tingués algun accident i em fa força respecte. Fins que no arribi a Barcelona i vegi la Montse, la meva dona, amb els tres nens, que cada dia es fan més grans, no estaré més tranquil. I llavors, novament, pensaré que no vull tornar a marxar lluny d'ells, que a pastar amb la universitat i el cementiri i les lectures que volia fer-hi quan la primavera sorgís, com diu n'Estellés, com un genoll de noia.

Eva Gomàriz i Auró va estudiar Filologia Catalana i Filologia Anglesa a la Universitat de Barcelona i actualment n'és estudiant del doctorat en "Llenguatge i Variació", del Departament de Filologia Catalana. El seu interès per la sociolingüística, disciplina a què dedica la tesi doctoral, la va dur a fer una estada com a estudiant Erasmus al País de Gal·les, del qual va aprendre, entre altres aspectes culturals, la llengua gal·lesa.

III Premi Universitari de Poesia 2008

Joan Margarit, un poeta premiat

Aquest any hem tingut l'encert de dedicar el III Premi Universitari de Poesia que organitzen els Serveis Lingüístics al poeta Joan Margarit. Crec que ha estat un encert perquè Margarit al llarg d'aquests anys ha guanyat el reconeixement del públic i de la crítica i és considerat un dels grans poetes de la poesia catalana. A més, fa pocs dies ha rebut Premi Nacional de Poesia, que atorga el Ministeri de Cultura, pel recull de poemes *Casa de Misericòrdia*, una obra que ja havia obtingut el Premi Nacional de la Crítica, el Rosalía de Castro i el Premi de Poesia de Catalunya. Aquest nou premi significa que el reconeixement ha saltat les fronteres de Catalunya.

Rubèn Mettini
Serveis Lingüístics

L'obra poètica

Margarit s'havia donat a conèixer com a poeta en castellà el 1963 i el 1965. Després d'un parèntesi de deu anys, escriu *Crònica*, publicat a la col·lecció Ocnos, de Barral Editores. A partir del 1980, inicia la seva obra poètica en català.

Amb una obra poètica tan extensa ens limitarem a esmentar només alguns títols dels seus reculls de poesia en català:

L'ombra de l'altre mar, 1980.

El passat i la joia, 1983.

Mar d'hivern. Premi Carles Riba 1985.

L'ordre del temps. (Obra completa 1980-1984). Edicions 62, 1985.

La dona del navegant. Premi Serra d'Or 1987. La Magrana, 1986, 1998.

Joana. Col·lecció Óssa Menor. Enciclopèdia Catalana, 2002.

Els primers freds. Poesia 1975-1995. Premi Cadaqués 2004, a l'obra completa.

Càlcul d'estructures. 2005.

Uns breus apunts sobre la poesia de Joan Margarit

Podríem dir que la seva professió d'arquitecte es trasllueix a la seva poesia. Cada poema té una estructura precisa. La llengua és ajustada, els mots estan escollits amb exactitud per aconseguir amb el mínim de paraules una enorme claredat expressiva.

La concisió dels versos operen com un cristall molt diàfan on la idea es capta sense dificultat. La seva no és una poesia conceptual. Més aviat podríem dir que el poema està ple de narrativitat. Cada poema ens explica moments fonamentals de la seva vida, com per exemple, la relació amb la seva dona, els avatars del matrimoni, els viatges realitzats, l'adopció del fill, els amors impossibles... Fins i tot el recull *Joana* està dedicat a la seva filla, que patia la síndrome de Down. Quan llegim Margarit trobem la vibració exacta d'una ànima molt límpida que utilitza la poesia per parlar-nos dels fets viscuts i dels seus sentiments.

Un poema

I com que parlem de poesia, el millor és llegir-la. Aquí incloem un poema seu on el poeta ens narra el seu viatge a Ítaca.

Ulisses en aigües d'Ítaca

Vas arribant a l'illa i ara saps
el que vol dir la vida, el que és l'atzar.
El teu arc serà pols damunt la lleixa.
Pols seran el teler i la seva peça.
Els pretendents que acampen a l'eixida
són ombres que Penèlope somia.
Vas arribant a l'illa: els roquerars,
com el temps l'Odissea, els bat la mar.
Ningú no ha teixit mai la teva absència
ni ha desteixit l'oblit sense cap fressa.
Per més que, a voltes, la raó ho ignori,
Penèlope és una ombra del teu somni.
Vas arribant a l'illa: els gavians
que cobreixen la platja no es mouran
quan la travessis sense deixar empremta,
perquè no has existit: ets la llegenda.
Potser hi va haver un Ulisses mort a Troia,
i potser va plorar-lo alguna dona,
però en el somni d'un poeta cec
continues salvant-te. Al front d'Homer,
etern i rigorós, cada trenc d'alba
un solitari Ulisses desembarca.

III Premi Universitari de Poesia 2008

1r premi, Irene Tarrés i Canimas

Dos poemes

Silenci

De cop el buit. Una esclatxa de nit
vesteix de dol els contorns del paisatge
i al marge, el cel recull marques de crits;
de lluny, el plany remoreja a l'obaga.

Ara ja és tard, el silenci és qui mana:
no em vol dir res. Al caient de la llum
l'ombra del so va robant pentagrames;
el mot ja mor: els meus llavis són muts.

Obro la mà. Ingènuament l'estiro
cap al callat que voldria fer meu:
"et vull tocar" però se'n va el mot en dir-lo.

"Creus que no em veus, que no sents la foscor
que amaga al dors el meu pas invisible.
Jo sol sóc so i l'ombra dels teus mots."

Irene Tarrés i Canimas és estudiant de Filologia Catalana. Va néixer a Girona l'any 1979. Això diuen. Sembla del cert que es va engendrar en una pallissa a Sant Feliu de Pallerols, poble on més tard començaria a fer els primers passos. Al començament no sabia que era en va aquest esforç d'aprendre a posar un peu darrere l'altre i ho va fer i va caure i ho va seguir intentant, i quan ja caminava es va adonar que o bé ho feia en cercles o bé de recules o bé no es movia ella, sinó l'entorn. I a poc a poc va anar descobrint que això de caminar li agradava, potser perquè movia el cos alhora que veia món.

Desordre

A l'Albert

Remeno paperassa: la capsa de les cartes.
"Hola Irene, Ireneta, que vius
a la terra tremolosa que habita
la ciutat". M'escrius
des del poble quan la música mor
i estàs a punt d'apagar el llum.

M'expulso jo.
No hi ha repòs a la ciutat,
només els gats
sedueixen la nit.

D'entre els papers, notícies del diari.
"Un visitant assedegat
s'enduu una ampolla d'aigua
que era una obra d'art."
El vint-i-set de juliol
les paraules ens salven,
l'amor és el gegant
que de petits ens espantava el son
profund.

I passen els anys i els dies empenyen
els passos que busquen un altre pas.

Sempre que et rellegeixo
ploro per mi
i el temps i tu us feu amics.

Remeno el temps.
La cua s'esmuny del pensament
i un altre jo, avergonyit,
diu que jo hi era, de perfil,
a aquell costat desdibuixat.

Un comença a caure als somnis
de rius i ponts, trencats.
Canviaven de disc. A fora
jo deixava morir les hores
i tu m'esperaves, sempre, despert.

Els records m'expulsen la pell,
la serp reneix amb força,

el vent no es cansa de xiular;
per'xò cauen les fulles.

I jo les miro i t'admiro
perquè t'estimo,
o a l'inrevés
—perquè tu ho vas dir:
"estimar és un acte d'admiració".

Volen les flors dels ametllers
i el terra, rosa, escriu que el temps
canvia l'ordre dels colors
però no pas dels sentiments.

I ara, que és fosc,
i visc a un poble on tremolen els llums
dels fluorescents
tanco la capsa i remeno en l'amor
que no canvia de paper en paper.

L'Escola d'Empresarials

Aquest text pretén retre un homenatge a l'Escola d'Empresarials. Un lloc on he passat tres fantàstics anys i on, a part d'haver après moltes coses, gràcies a les assignatures impartides (més val que digui això, per si de cas), també he tingut la sort de créixer com a persona, gràcies al model de vida i d'ensenyança que ha existit a l'escola. Malauradament, d'aquí a poc temps, amb l'entrada del Pla Bolonya, desapareixerà per donar pas a una nova titulació, resultat de la unificació d'aquesta diplomatura d'empresarials amb altres llicenciatures: la graduatura d'economia de l'empresa.

No sabria per on començar per la quantitat de coses que es poden dir d'aquesta Escola. Em deixaré coses perquè és impossible comentar-les totes, però les que comenti les intentaré explicar de la millor manera possible.

Començaré amb el bar, on tantes estones hem passat molts de nosaltres jugant a cartes, dinant perquè a la tarda hi havia classe o havíem d'anar a treballar i no teníem temps d'anar a casa o simplement per fer una *birra* amb els companys i passar-hi una bona estona. Aquesta última opció era la que es donava més habitualment. Perquè si no fos així, cap de nosaltres no hauria pogut posar a prova el seu aprenentatge a l'Escola per tal que un pla sortís bé; plans com per exemple posar d'acord

vint o trenta persones per sortir a sopar tots junts o per anar a fer un *paintball* i després costellada (grans moments en companyia de la penya de la *uni*). En cap altre lloc es poden fer uns llaços d'amistat tan forts com a l'Escola. Gràcies a persones com la Valentina, una segona mare per a molts de nosaltres, que ens ha mimat cada dia que passàvem al bar, tot i que alguna vegada també es posava ferma quan la situació ho requeria —sempre amb la millor intenció. Per això l'estimem tant com els altres companys seus del bar. Gràcies per la vostra paciència amb nosaltres i per haver-nos fet passar grans moments com si estiguéssim a casa nostra.

Volia parlar també dels professors. Sí, aquell reduït nombre de persones que són entre les mateixes quatre parets que nosaltres durant gran part del dia. Algunes d'aquestes persones, per desgràcia, no connecten amb l'alumnat, mentre que n'hi ha d'altres que fan les classes amb la mateixa passió amb què van començar i ens ho transmeten a tots els alumnes. Cal agrair-los-ho.

Doncs bé, hi ha una assignatura en particular que podria semblar complicada al principi, i en realitat ho és, però hi ha uns professors en concret, sense desmerèixer els altres, que han aconseguit una connexió màgica amb els

alumnes. Això es nota en la quantitat d'alumnes que s'hi matriculen a cada promoció. La seva metodologia fa que la comprensió de l'assignatura arribi a cotes molt altes; i no ho dic jo, ho reflecteix la quantitat de bones notes que tenen cada semestre.

Suposo que també ajuda que les festes que porten el seu nom ja siguin un mite dintre de la mateixa escola ja que s'arriba a un nivell de companyonia i d'amistat que no he vist en cap altra festa universitària. Crec que aquestes festes tenen aquell toc de màgia que hi ha a les classes de l'assignatura i això fa que tot el conjunt sigui recordat per tots els que vam assistir a les seves classes.

A ells i a tants altres professors de l'Escola, gràcies per les estones passades, pels consells donats que tant de valor tenen per a nosaltres, i per tractar-nos com a persones i no com a si fóssim els famosos números Niub que tots busquem quan posen les notes.

Finalment, per a tots aquells que no han tingut la sort o la desgràcia de conèixer l'Escola, us he de dir que ha estat, i continuarà sent uns anys més fins que el nou Pla faci canviar les coses, una gran Escola que com les que hi ha als nostres barris; ha creat uns lligams molts forts entre molts de nosaltres.

Tot i amb això, l'esperit de l'Escola no morirà mai perquè és a dintre dels nostres cors i desitjo que en el futur tots ens puguem tornar a veure i rememorar aquells meravellosos anys. Fins aviat!

Jordi Bermejo

Estudiant d'Administració i Direcció
d'Empreses

Zona de cursos

El català es vesteix d'estiu

Els Serveis Lingüístics (SL) de la UB celebren aquest any el vintè aniversari. Un període de temps en què han mantingut una oferta de cursos coherent i canviant d'acord amb la demanda. Ja des del començament, els SL van ampliar la seva oferta formativa als mesos de juny, juliol i setembre. Aquest seguit de cursos d'estiu per millorar la llengua catalana són una bona manera de sumar coneixements, alhora que serveixen de punt de trobada de realitats socials i procedències molt diferents i són també, per a moltes persones, el tret de sortida a la descoberta d'una cultura que, per als qui s'enfronten als nivells inicials, representa tot un món per descobrir.

L'objectiu dels Serveis Lingüístics és, doncs, oferir el més ampli ventall de possibilitats perquè cada un d'aquests alumnes trobi, en els cursos d'estiu, l'oferta formativa que més li convingui. Des dels cursos de primer nivell, on es treballa la comprensió oral, fins als cursos de segon i tercer nivell, on podem treballar l'agilitat oral i la fluïdesa; els alumnes novinguts o amb coneixements més bàsics de la llengua catalana troben un ambient distès on es treballa la llengua a través de la conversa i on s'estimula especialment l'expressió oral. Els nivells més avançats estan més enfocats a aquells

que ja tenen una bona base lingüística i pretenen obtenir els certificats dels nivells B, C i D.

Als cursos es barregen alumnes de procedències molt diverses, però també amb uns objectius molt diferents. Alumnes dels programes Erasmus i Sèneca que volen adquirir unes nocions bàsiques de català per seguir les classes, però que també entenen els cursos com un punt de trobada, un espai on conviuen amb altres alumnes que es troben en realitats semblants a les seves. N'hi ha que vénen de l'Amèrica Llatina, de l'Europa de l'Est, dels Estats Units, etc., però també n'hi ha molts que són nascuts a Barcelona i que el que els interessa és perfeccionar els coneixements lingüístics per acreditar coneixements de català en l'àmbit professional o acadèmic.

Aquesta multiplicitat de procedències i d'interessos porta a enfocar els cursos tenint molt en compte les necessitats comunicatives de cada alumne. És per això que, sobretot en els nivells més inicials, l'oralitat és el pilar de l'ensenyament. No es tracta de transmetre una sèrie de normes gramaticals, ortogràfiques o sintàctiques, els alumnes han d'aprendre la llengua per poder-se comunicar, poder interactuar amb el seu entorn d'una forma còmoda i en català. L'ambient a

les aules estimula la participació dels estudiants ja que no es pretén només ensenyar la llengua i la cultura catalana, sinó crear a cada classe una xarxa d'interrelació on cadascú pugui aportar també les seves opinions, experiències o records.

Durant aquests 20 anys impartint cursos de llengua catalana, la demanda sempre ha estat constant. El que ha anat canviant al llarg del temps són els interessos específics a l'hora d'assistir a un curs de llengua. S'ha passat d'un alumnat format per persones catalanoparlants que feien un primer nivell de llengua escrita perquè no havien estudiat mai català, a persones que s'inscriuen en un nivell superior per perfeccionar els seus coneixements. També, a diferència de fa 20 anys, hi ha molts alumnes que vénen en programes d'intercanvi i necessiten fer un curs intensiu de primer nivell.

Els cursos d'estiu dels Serveis Lingüístics no són tan sols una eina per millorar el coneixement de llengua catalana. Són, també, una bona manera d'aprendre, de conèixer i de divertir-se. Ara bé, sobretot, és una manera d'entendre que el català és de tots i per a tots.

Elisabet Vilalta
Estudiant de Periodisme

Zona d'emergències

“Les pallasses funcionen com les aspirines, però són el doble de ràpides”,
Groucho Marx.

Naturalesa còmica

Ser pallassa està de moda. Sortosament, la moda d'aquest llençatge universal és beneficiosa per a la salut i ens ofereix l'oportunitat de gaudir de l'expressió de la felicitat, tant com a creadores o bé com a consumidores de somriures.

Convido tothom a desenvolupar la pallassa que portem dins, a experimentar la sensació que se sent i es transmet en posar-se un nas de pallassa, comprovant així la poderosa simbologia que posseeix l'element més característic de la indumentària d'aquest gènere.

Això sí, un incís: prescindiu dels animals, si us plau, no calen! Els animals utilitzats per a l'espectacle són maltractats i viuen en una situació molt precària. És d'un cinisme desorbitat riure a costa del maltractament a què es veuen sotmesos tots els animals que participen en espectacles. Quan aquests ja no serveixen, són sacrificats o tancats en gàbies de reduïdes dimensions sense rebre cap mena d'atenció. El mateix passa amb la moda de les anomenades “perroflautas”, que acostumen a obligar els gossos a fer el mateix tipus de vida que elles (que d'alternativa en té ben poc), portant-los bruts, desnodruts i sense desparasitar.

Difondre la felicitat és una acció realitzadora per a qualsevol persona, i si ens fa il·lusió treure la pallassa que portem dins, doncs endavant! Però cal tenir present que l'ofici de pallassa, malgrat ser màgic, és una professió com qualsevol altra.

Les pallasses són artesanes de la felicitat, són un gènere artístic en el qual cal dominar a la perfecció el mutisme, la mímica, la música i l'acrobàcia. Tenen la capacitat de fer de mirall de la nostra realitat o de convertir el riure en llàgrimes, mentre plasmen dalt l'escenari o enmig de la pista els absurds de la vida que ens desinhibeixen.

La pallassa tan sols existeix quan actua, és un estat, i s'ha de qüestionar humilment els seus mètodes en la cerca permanent del somriure. Sembla que l'autèntica pallassa no és conscient del poder de la seva naturalesa còmica i rara vegada cau en la temptació de fer brometes en la seva quotidianitat. No interpreta, sinó que transmet realitats mitjançant únicament la seva pròpia caricatura. Pensa, actua i viu en pallassa.

El popular pedagog Bernabé Tierno, diu que les pallasses són “un bé social”, que són “persones-medicina”. Segons l'autor, el bon humor que generen les artesanes de la felicitat tan sols implica beneficis, ja que:

- ✓ Eleva l'autoestima i la confiança en les capacitats pròpies.
- ✓ Intensifica la confiança i l'entesa entre les persones.
- ✓ Contraresta les experiències de les emocions negatives.
- ✓ Asserena, equilibra i atenua l'estrès.

- ✓ Abaixa la tensió emocional i potencia el sistema immunològic.
- ✓ Prepara el nostre organisme per experimentar plaer sensorial.
- ✓ Redueix el malestar i el dolor.
- ✓ Ajuda a obrir-se camí a la vida, a fer amigues i a conservar-les.

D'altra banda, Freud ja va preveure que el riure és la forma fisiològica en què l'organisme expressa espontàniament els seus impulsos reprimits i allibera tensions i sentiments acumulats. Segons el pedagog Bernabé, “l'ésser humà va evolucionant envers una alegria menys sensitiva i corporal i més interior, profunda i espiritual en la mesura que accedeix a la completa maduresa mental i psíquica”.

Ara que som adultes i podem gaudir en profunditat de la crítica social i de l'absurd, deixem-nos seduir per les entranyables pallasses i recuperem la ingenuïtat que les obligacions ens han esvaït.

Ah, potser us demanareu perquè l'article està escrit en femení. Doncs resulta que en aquest sector tan enrotllat, la dona, per variar, també acostuma a brillar per la seva absència.

Gerard Corriols

Estudiant del màster de Formació,
Territori i Xarxes Socials

Fent-la petar

Cada cop més hi ha gent interessada a aprendre català sense que sigui la seva llengua materna. La majoria perquè ha vingut a viure en algun territori catalanoparlant per estudiar o treballar, o té intenció de fer-ho, i altres per causes ben diverses. Paral·lelament a aquest creixent interès han anat apareixent diverses iniciatives que tenen en comú que posen en contacte els aprenents de català amb persones catalanoparlants, per ajudar-los a millorar la seva comunicació oral. Malgrat aquesta semblança, però, els projectes són ben diferents. Algunes d'aquestes idees són:

Voluntariat per la llengua: projecte impulsat per diverses associacions i amb el suport de la Generalitat de Catalunya. Posa en contacte un voluntari catalanoparlant amb algú que està estudiant català perquè quedin en el seu temps lliure per conversar en català. L'objectiu és que l'aprenent pugui practicar el català en un context real i relaxat per agafar fluïdesa, perdre la vergonya i poder-lo parlar d'una manera natural. www.voluntarisperlallengua.cat

ParlaCatala.org: projecte semblant al del voluntariat lingüístic, amb el suport de l'Institut Ramon Llull i de la Xarxa Vives d'Universitats. En aquest cas, però, l'aprenent estudia català en el seu país, amb algun lectorat, i la conversa es fa per Internet amb el programa Skype. La flexibilitat horària i geogràfica és total. www.parlacatala.org

Borsa d'intercanvi lingüístic: la borsa d'intercanvi està organitzada pels Serveis Lingüístics de la UB. L'objectiu és posar en contacte dues o més persones perquè practiquin català, alguns, i una llengua estrangera, els altres. Així doncs, tothom practica alguna llengua que no coneix. <http://www.ub.edu/sl/borsa/>

Polyglot: xarxa internacional d'intercanvi lingüístic. En principi l'intercanvi és per Internet, però també permet buscar gent que viu en una ciutat concreta... A més, de tant en tant organitzen trobades. <http://www.polyglot-learn-language.com/>

Serveis Lingüístics

'Paraules.cat», un nou butlletí per aprendre paraules en català!

paraules.cat
Una paraula cada dia

El 26 de juny, els Serveis Lingüístics (SL) i la Xarxa de Mots van posar en funcionament *Paraules.cat* (www.paraules.cat), butlletí que envia un breu missatge electrònic diari a totes les persones que s'hi volen subscriure. Aquest missatge conté una paraula o expressió en català d'un nivell de llengua elemental, amb el seu significat i un o més exemples d'ús.

Paraules.cat s'adreça a tothom qui vulgui aprendre i practicar llengua catalana, però molt especialment als alumnes dels cursos inicials de llengua catalana dels Serveis Lingüístics i als alumnes de programes d'intercanvi que fan una estada a la Universitat de Barcelona. La subscripció és gratuïta i oberta a tothom.

Per fer la subscripció a *Paraules.cat* només cal visitar la pàgina <http://paraules.drac.com/alta> i emplenar el formulari amb el correu electrònic. L'enviament de mots començarà a funcionar l'endemà mateix.

Paraules.cat es basa en el projecte *RodaMots / Cada dia un mot* (amb més d'11.000 subscriptors), el qual, al seu torn, s'inspira en un dels butlletins més populars d'Internet arreu del món, *A Word A Day*, que reben diàriament més de 600.000 persones.

Aquest projecte ha estat possible gràcies a la iniciativa de la Xarxa de Mots, dels Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona i a un ajut del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya.

在别的大学学习或者工作总是非常令人激励的。它能使你遇到新的同学，发现新的生活方式，丰富你的知识。

当然，你也可能会在注册报道，找住宿，或者与朋友外出时遇到交流和沟通方面的一些困难。

巴塞罗那大学为所有初次来求学的学生提供这本大学会话指南。

该指南包括了多样化的句子和词汇，能帮助你初次交流，让沟通更为容易，使你从到大学的第一刻起就能感到舒适和便利。

Cursos de llengua catalana 2n semestre 2008-09

Cursos de primer nivell

Les persones que volen començar a estudiar català es poden inscriure als cursos de Català inicial per a universitaris o Comprensió i iniciació oral (mòdul 1); i continuar l'aprenentatge amb el curs de Comprensió i iniciació oral (mòdul 2), de 40 hores.

Cursos de segon i tercer nivell

Agilitació oral i Fluidesa i correcció oral.

Cursos de nivells avançats

Nivell intermedi, de suficiència i superior. El nivell superior es pot convalidar per crèdits de lliure elecció.

Cursos específics amb valors de crèdits de lliure elecció

Curs de formació per a l'acollida lingüística i cultural. La llengua catalana i les tecnologies de la informació i de la comunicació.

Condicions

Lloc: la majoria de cursos es fan a l'edifici de Sants, carrer de Melcior de Palau, 140, Barcelona.

Inscripcions: podeu veure el calendari d'inscripcions a la pàgina www.ub.edu/sl/cursos

Informació i inscripció

Serveis Lingüístics · Universitat de Barcelona
Edifici de Sants · Melcior de Palau,
140 · 08014 Barcelona

Horari: matins, de 10 a 13 h;

tardes, dilluns i dijous, de 16 a 18 h

Tel.: 934 035 478, Fax: 934 035 484

formacio.sl@ub.edu - www.ub.edu/sl

Trobareu informació detallada al web dels Serveis Lingüístics de la UB: <www.ub.edu/sl>.

Quatre paraules amb... JESÚS TUSON VALLS

Jesús Tuson Valls (València, 1939) és catedràtic de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, i fins l'any passat professor de lingüística, ja que enguany s'ha jubilat de la tasca docent. Entre altres llibres, ha publicat *El luxe del llenguatge* (1986), *Mal de llengües* (1988), o *Una imatge no val més que mil paraules* (2001). Ens ha concedit una entrevista per a l'ENXARXA'T.

Quina és l'activitat diària que avui feu?

Jo ja estic lliure d'activitats, sobretot de la docència, però sí que hi ha una certa vinculació amb la universitat, és a dir mantinc una hora, un dia de presència universitària a la setmana, tinc pendent la direcció de tres tesis doctorals, els companys i companyes del Departament de Lingüística em demanen que faci alguna classe magistral, o alguna mena de conferència, sobretot a estudiants de primer, i l'escriptura: ara em dedico a escriure més.

Canviant de qüestió, quin rol creieu que han de jugar les llengües, que en diem minoritàries, en l'actual món globalitzat?

Doncs el de viure amb la màxima dignitat i cobrint totes les funcions del poble que parla aquella llengua. Hi haurà molta gent que només amb la seva llengua ja en tindrà prou, i naixerà en una llengua, i morirà en una llengua, que és el que normalment ha fet la gent al món. En aquests moments hi ha unes sis mil llengües al món, i si el panorama es reduís i fins i tot arribés a una humanitat que parla una única llengua, aquesta humanitat no seria la humanitat actual, seria una humanitat d'una altra galàxia, per entendre'ns. I això implicaria la uniformització cultural, la uniformització religiosa, política...

Aleshores, per exemple, com gestionariéu el multilingüisme europeu, en el context d'un govern comú?

De la següent manera: màxim respecte a cada llengua en el seu territori històric, independentment de si té un reconeixement

estatal o no. En segon lloc, oferir en el currículum que va dels sis anys fins a la universitat i la universitat inclosa, un ventall de llengües suficient, i que la gent pogués triar lliurement, segons les seves conveniències i segons la seva situació. És a dir, que no ens tallin a tots pel mateix patró. Cadascú té les seves necessitats lingüístiques.

Per tant, interpreto que l'ensenyament de l'anglès obligatori és, entre cometes, una aberració...

Sí, és una aberració. És a dir, la qüestió de les llengües estrangeres la plantejaria de la següent manera: cada centre d'ensenyament hauria de poder oferir anglès, francès, àrab, berber, alemany... Perquè una persona que sap una llengua, suposem holandès, doncs tindrà tirada a anar a Amsterdam, a la Haia, etc., de manera que el coneixement d'una llengua obre portes. És qüestió d'imaginació i de dedicar-hi molts més diners dels que es dediquen actualment a l'ensenyament, que és una vergonya.

Com valoreu la política lingüística del govern de la Generalitat i de la Universitat de Barcelona?

La política lingüística de la Generalitat hauria de ser més agosarada, més ferma, que actués com si aquest fos un país normal des del punt de vista lingüístic. De fet, la llengua catalana hauria de ser, no diré l'única, però sí la llengua predominant a tots els nivells, i això el que vol dir és que la gent sabrà i farà servir altres llengües, però que la llengua de cohesió serà la llengua catalana.

Pel que fa a la política universitària, jo diria que amb el que hauríem de ser molt fermes és en no renunciar a la llen-

gua en què són anunciades les classes perquè ve un Erasmus i... *—Por favor, podria dar las clases en castellano, es que yo no entiendo el catalán—* No, aquí hauríem de ser molt fermes.

Per acabar, una darrera pregunta força diferent. Què en penseu de l'anomenat llenguatge no sexista?

Això demanaria una entrevista de deu o dotze hores! Jo sóc poc partidari de fer duplicacions: els alumnes i les alumnes, els pare i les mares, etc., perquè la llengua no funciona així. Això és una cosa que afecta sobretot el lèxic i la morfologia. Jo faria les coses d'una altra manera, perquè, en el fons, quan dues noies es troben, sovint, una li diu a l'altra: "Eh, tio!" Tio! Jo no sé si la morfologia és sexista. El lèxic potser sí, però sobretot és sexista l'ús que hom en fa. Jo començaria per acabar d'una vegada per totes amb el fet que la dona, fent la mateixa feina que l'home, cobri un trenta per cent menys. No s'ha de pretendre arreglar la casa a través del llenguatge sinó arreglar-la en la realitat. És a dir, controlar el gènere masculí i el gènere femení, això em sembla que en tot cas és una batalla que ja vindrà guanyada si socialment els homes i les dones tenim les mateixes oportunitats, la mateixa dignitat, i ens tractem d'igual a igual. Tot i les diferències, és clar. Però això demanaria una tesi doctoral i en tot cas una entrevista de moltes hores, perquè hi ha molts elements a matisar, molts.

Marçal Girbau

Estudiant de Filologia Catalana

Xavier Morales

Estudiant d'Educació Social